

PEADIREKTOR

OTSUS

13.06.2003 nr 20-KO

Koondumisele nr 16-ko/2003 OM AB (publ) ja HEX Oyj loa andmine

Koondumine

27.05.2003.a esitas OM AB (publ) esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt 20. mail 2003.a kuulutas Rootsis registreeritud äriühing OM AB (publ) välja pakkumise Soomes registreeritud äriühingu HEX Oyj aktsionäridele nendelt HEX Oyj aktsiate omandamiseks emiteeritavate OM AB (publ) aktsiate vastu. Pakkumise eduka läbiviimise tulemusena omandab OM AB (publ) valitseva mõju HEX Oyj üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 05.06.2003.a OM AB (publ) ja HEX Oyj koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja või tema osa üle, ja ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks OM AB (publ) ja HEX Oyj.

OM AB (publ) on Rootsis registreeritud äriühing, kes tegutseb infotehnoloogia süsteemlahenduste väljatöötamisega ja haldamisega üle maailma finants- ja energiaturgudel tegutsevate äriühingute jaoks. Lisaks sellele omab OM börsi ja väärtpaberitehingute arveldamisega tegelevaid äriühinguid ning tegutseb nende tegevuse korraldajana.

HEX Oyj tegeleb väärtpaberibörside ja väärtpaberite keskregistrite haldamisega Soomes, Lätis ja Eestis. HEX Oyj tegeleb Soomes ka väärtpaberitehingute arveldamisega ning tegutseb derivaatide börsina.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed ületasid eeltoodud määrasid. HEX Oyj äritegevus toimub Eestis AS-i Tallinna Börs kaudu. Seega kuulub OM AB (publ) ja HEX Oyj koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt Eestis kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

Koondumisega seotud äritegevuseks on:

1. Väärtpaberituru korraldajana tegutsemine;
2. Keskregistriteenuste osutamine;
3. Väärtpaberituru infoteenuste osutamine;
4. Infotehnoloogiliste süsteemlahenduste väljatöötamine ja pakkumine finantsturgudel tegutsevatele äriühingutele ning investeerimisühingutele.

Kaubad ja teenused, mis konkureerivad või võivad konkureerida koondumise osaliste poolt valmistatud, hangitud või tarnitud kaupade või teenustega, on :

1. Väärtpaberitega väärtpaberiturul kauplemise võimaldamise teenused;
2. Väärtpaberitega kauplemise teenused;
3. Tehingute arveldamine ja täitmise korraldamise teenused;
4. Väärtpaberite keskregistri teenused;
5. Noteerimisteenused;
6. Infoteenused;
7. Maaklerteenused;
8. Finantstehingute jaoks arveldussüsteemide teenused;
9. Finantstehingute jaoks kauplemissüsteemide teenused;
10. Muud operatiivsed teenused äriühingutele.

Kaupade ja teenuste käibimise ala (geograafiline kaubaturg) on kogu Eesti territoorium.

Valitseva mõju omandaja OM AB (publ) ei oma koondumise eelselt Eestis äritegevust. HEX Oyj, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis AS-i Tallinna Börs ja tema tütarettevõtjate kaudu. AS Tallinna Börs omab 100 % AS-i Eesti Väärtpaberikeskus ja AS-i Arvelduskoda aktsiatest.

Kuna käesoleva koondumise puhul ei eksisteeri kaubaturge Eestis, kus mõlemad koondumise osalised või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjad tegutsevad, ei piiritleta kaubaturge iga kauba või osutatud teenuse osas eraldi vaid ühendatakse need ja piiritletakse kaubaturuna väärtpaberibörside teenused, väärtpaberite keskregistrite haldamise teenused ja väärtpaberituru infoteenused Eesti territooriumil.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Kuna Eestis puuduvad koondumise poolt mõjutatud kaubaturud, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ei tekita koondumine kaubaturgude horisontaalseid kattuvusi ega vertikaalseid seoseid majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 §-s 7 lõikes 3 sätestatud viisil. Seega ei mõjuta koondumine Eesti väärtpaberibörside, väärtpaberite keskregistrite haldamise teenuste ja väärtpaberituru infoteenuste kaubaturge. Koondumise tulemusena ei muutu konkurentsiolukord ega kaubaturu struktuur. Muutub HEX Oyj (AS-i Tallinna Börs emaväetevõtja) üle valitsevat mõju omav ettevõtja. Seega koondumine ei tugevda Eesti väärtpaberibörside, väärtpaberite keskregistrite haldamise teenuste ja väärtpaberituru infoteenuste kaubaturul turguvalitsevat seisundit ning KonkS § 22 lõikes 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba OM AB (publ) ja HEX Oyj koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamisest või päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu

